

Aanzetten tot geloof

Getuigenissen vanuit het hart

Inhoud

Aanzetten tot geloof	p. 4
‘Vriendschap met God’ <i>Han Geppaart</i>	p. 6
‘Als er iets op mijn weg komt, waarmee ik mij dienstbaar kan maken’ <i>Ans Stuart-van Griensven</i>	p. 10
‘Op een radicale manier Jezus Christus volgen’ <i>Nico Nooren, pr.</i>	p. 14
‘Zovelen de Heer onze God roepen zal’	p. 18
‘Ik kan nu voor mijn geloof uitkomen’ <i>Femke Timmermans</i>	p. 20
‘Als het erop aankwam wist ik: dit is mijn weg’ <i>Zuster Rafaël Kops</i>	p. 24
‘Die liefde bewaar je niet voor jezelf’ <i>Titus Frankemölle</i>	p. 28
Roeping	p. 32
Vraag en antwoord	p. 33
Geloof	p. 34
Fondsen van het bisdom van Breda	p. 35

Een uitgave van het bisdom van Breda, maart 2010
T 076 5223444
E secretariaat@bisdombreda.nl
I www.bisdombreda.nl

Foto's: R. Mangold (p. 7, 11, 15, 21, 25, 29), overige foto's I. Bertens.
Interviews: J. Brouwers, overige tekst bisdom van Breda.

Aanzetten tot geloof

God legt talenten, verwachtingen en vragen, geloof en verlangen in de harten van mensen. Het hart staat in de Bijbel voor heel de persoon, niet alleen het voelen, maar ook het denken. 'De Heer heeft de mens een hart gegeven om te denken,' zegt de H. Schrift (Jezus Sirach 17, 6).

Op datgene wat de Heer als opdracht in je hart legt en aan je wil toevertrouwen, mag je volmondig en met hart en ziel ja zeggen.

Ieder van ons mag tot een eigen, persoonlijk antwoord komen op de vraag:
Waartoe heeft de Heer mij nodig? Welke talenten heeft Hij in mijn hart gelegd?
Wat kan ik doen voor anderen in Christus' Naam?

Het is meestal niet zo dat wanneer je een vraag aan God stelt, je ook meteen antwoord hebt. Maar in het contact zoeken met God, in het gebed, het lezen in de Bijbel en in het overwegen van je vragen, kun je het verlangen ontdekken dat God in jouw hart heeft gelegd.

Zoeken naar God vraagt een volledige inzet van je verstand, de oprechtheid van je wil, een oprecht hart en ook het getuigenis van anderen die je leren en helpen God te zoeken.

Vandaar deze uitgave Aanzetten tot geloof: Getuigenissen vanuit het hart.

'Vriendschap met God'

Wat heeft God in je hart gelegd?

Het geloof speelde in het gezin waarin ik ben opgegroeid een belangrijke rol. Ik ben altijd actief geweest in de Kerk. Maar pas in 1990 ben ik echt geraakt: ik ontdekte een nieuwe manier van geloven en omgaan met God. Dat was een fundamentele ervaring die ik heb opgedaan. Ik kende iemand van een katholieke charismatische gebedsgroep. Zij vroeg mij om een keer mee te gaan. Wat ik daar ervaren heb, daar heb ik nog steeds geen woorden voor. Ik voelde een deken van liefde en warmte om mij heen. De hele tijd stroomden de tranen over mijn wangen. Ik snapte niet wat mij overkwam. De week daarop ging ik terug, maar toen was het er niet meer. Ik verlangde er enorm naar. Dat was in april.

In die tijd vroeg ik mij af of God een kracht was of een persoon. Ik ging in september van datzelfde jaar opnieuw naar een weekend van de katholieke charismatische vernieuwing. Het onderwerp was 'vriendschap met God, met de ander en met jezelf'. We zaten in een carré, ik weet het nog precies. De priester in die groep vroeg ons: hoe kun je liefde ontvangen van een iets, zoals bijvoorbeeld van een ding, een voorwerp, een auto? Dat kan niet. Alleen van iemand die zich als persoon laat kennen, die zich laat ontmoeten. Dat was voor mij echt een eyeopener, het antwoord op mijn vraag of God een kracht is of een persoon. God laat zich dus als een Persoon kennen, je kunt Hem in een persoonlijke relatie ontmoeten. Dat heeft Hij laten zien in Jezus Christus.

Na dat gesprek volgde een charismatische lofprijzing. De ervaring van een half jaar daarvoor kwam weer terug, opnieuw werd ik diep geraakt, en is het hele weekend niet meer weggeweest. Ik was me ervan bewust geworden dat God van je houdt.

In 1994 werd ik geconfronteerd met een verlieservaring. Hoe kan God dit toelaten, vroeg ik me af. Ik was één brok pijn geworden. Ik snap nu dat mensen die zoiets meemaken geblokkeerd raken en van God niets meer kunnen ervaren.

Han Geppaart

Ik ben Han Geppaart, geboren in Terheijden. Ik studeerde economie en theologie. In 2002 werd ik pastoraal werker in de Jeruzalemparochie in Breda en sinds 2009 ben ik werkzaam in de Vijfheiligenparochie (Made, Terheijden, Wagenberg, Hooge Zwaluwe).

Juist in die periode zijn mensen met mij meegelopen. God heeft mij op dat moment gedragen. Tot op de dag van vandaag weet ik: God houdt van jou met al je tekortschieten en gebrokenheid en met al je goede kwaliteiten. In de loop van dat jaar werd het me helder dat ik hier iets mee moest. Ik ben toen theologie gaan studeren. Daar heb ik geen seconde spijt van gehad.

Mijn omgeving vond het bijzonder dat ik die keuze maakte. Maar nooit heb ik het gevoel gehad dat men dacht: hij spoort niet. Men vond juist dat ik wel lef had. In die tijd heb ik op de hogeschool waar ik les gaf het vak ethiek opgezet. Daar kwamen twee elementen in samen: aan de ene kant was het een item dat steeds meer aandacht kreeg in het bedrijfsleven en aan de andere kant was er mijn studie theologie. Ethiek gaat over de vraag: wat is uiteindelijk 'goed handelen'? Dat heeft ook met het geloof te maken: geloof en handelen moeten hand in hand gaan.

Toen mijn moeder in 1997 overleed, heb ik een pauze genomen. Maar diep van binnen wist ik dat ik verder moest gaan. Ik vond het moeilijk om het onderwijs los te laten en ik was daarom van plan één of twee dagen in de week les te blijven geven en daarnaast in het pastoraat te werken. Maar toch was er iets in mezelf dat zei: ga er helemaal voor. Uiteindelijk heb ik het onderwijs losgelaten. Ik wilde overbrengen wat ik ervaren had en mensen dichterbij God brengen. In zoverre ben ik eigenlijk een evangelist, meer nog dan een pastorale beroepskracht.

De Kerk is de omgeving waarin het verhaal van de mensen met God voor het voetlicht wordt gebracht. Daar kun je vrienden en vriendinnen van Jezus zijn. In een gemeenschap kun je je geloof 'schuren', elkaar dragen. Mensen die samen Kerk zijn heb je nodig. Zonder dat zou het geloof verdampen. Regels helpen daarbij het heilige heilig te laten zijn en ze helpen mensen het heilige te ontdekken: het geeft kader, structuur.

Wie ben jij voor God?

Ik ben een kind van God. Eigenlijk zeg ik dat ook als je me vraagt wie ik ben: ik ben een kind van God. Dat klinkt heel simpel, maar zo ervaar ik dat. Hij houdt van mij!

*'Ik voelde een deken van liefde
en warmte om mij heen.
De hele tijd stroomden de tranen
over mijn wangen.'*

*Mensen die samen Kerk zijn heb je nodig.
Zonder dat zou het geloof verdampen.*

*Ik ben een kind van God.
Eigenlijk zeg ik dat ook
als je me vraagt wie ik ben:
ik ben een kind van God.*

'Als er iets op mijn weg komt, waarmee ik mij dienstbaar kan maken'

Wat heeft God in je hart gelegd?

Ik kom uit een traditioneel katholiek gezin. Er kwamen veel mensen over de vloer. De deur stond altijd open, iedereen at mee. Als klein kind van zeven jaar werd ik zelatrice: ik ging lepeltjes verkopen voor de missie. Niemand die zich afvroeg of het wel verantwoord was om zo'n meisje van zeven op de fiets door de polder te sturen. Wij woonden erg achteraf in een polder bij Rosmalen. Er woonden veel ouderen bij ons in de buurt. Toen ik twaalf jaar was, ging ik voorbidden bij overlijden. We woonden ver van de kerk, daarom werd er thuis bij de overledene gewaakt en gebeden. De mensen gaven op welke litanie ik moest bidden; ik kende ze allemaal uit mijn hoofd.

Na de basisschool ging ik naar de middelbare school en naar de kweekschool van de zusters van JMJ in Den Bosch. Ik zat dus tien jaar tussen de religieuzen. De opleiding was heel intens, maar ik ben daar toch blij mee. Je werd goed opgeleid, ook waar het godsdienst betrof. Mijn lerares Frans was inspirerend als religieuze en als mens. De Kerk is altijd als een rode draad door mijn leven gelopen. Mijn kinderen en kleinkinderen zijn gedoopt en al zijn ze niet allemaal belijdend, het zaadje van het geloof zit er wel in. We hebben veel jaren pleegkinderen gehad. Er zijn goede dingen op ons pad gekomen. Omzien naar de ander was ons geprezen devies.

Vanaf mijn 20ste jaar tot aan mijn 59ste levensjaar was ik werkzaam op scholen in velerlei soorten speciaal onderwijs en in educatieve instellingen voor jongeren met een verstandelijke beperking. Werken met jongeren met leer- en gezinsproblemen vraagt zeer nadrukkelijk van je om je te verplaatsen in de ander. Voorheen had de Kerk veel meer relatie met het onderwijs. De Kerk geeft een goed houvast. Het is een grote opgave de identiteit van het katholiek onderwijs terug te vinden.

Ans Stuart-van Griensven

Ik ben Ans Stuart-van Griensven. Diaconaal denken en dat ten uitvoer brengen is voor mij van belang. Dat is ingegeven door mijn opvoeding en keuzes in opleiding, beroep en vrijwilligerswerk. Mijn vrijwilligerswerk ten dienste van de Kerk heeft bestaan uit deelname aan parochiële en dekenale stuurgroepen diaconie en caritas. En ik was bestuurslid van het dekenaat Het Markiezaat. Nu ben ik nog actief in de Interparochiële Caritas van Bergen op Zoom. Daarnaast was ik actief voor velerlei groepen in de samenleving: vluchtelingen, daklozen, vrouwen van etnische groeperingen in een isolement en jongeren met een verstandelijke beperking. Ik ben getrouwd, heb een man en twee zoons. Zij vormen een waardevol thuisfront en zijn tevens mijn beste vrienden.

Ik heb veel vrijwilligerswerk gedaan. In de Kerk heb ik een aantal dingen opgepakt, zoals in 1987 samen met een diaken het vluchtelingenwerk in Bergen op Zoom. We hebben dat tien jaar samen met een groep vrijwilligers gedaan. Het was intens werk door de asielpcedures en het zoeken naar huisvesting. Het beleid in Nederland was niet zo barmhartig: ik ben vaak bij verhoren geweest bij de vreemdelingendienst en de politie. Dat was ingrijpend. Vluchtelingen gaven je ook een godsdienstige verdieping door de kennismaking met hun godsdiensten.

Mensen moeten elkaar treffen voor de beleving van de Kerk. Bij een parochiegemeenschap hoort een diaconale groep. Vaak zijn het ouderen die bij ouderen op bezoek gaan. Maar het kan vast ook door jongere mensen gebeuren. Je verdiepen in de ander en er actie in ondernemen, bewogen en betrokken zijn: velen hebben dat in zich. Mensen zijn te bewegen.

Kort nadat ik met vervroegd pensioen ging, ben ik begonnen bij de Zuidwester, een maatschappelijke opvang met een nieuwe voorziening van 'Bed, Bad en Brood' voor daklozen. Dit was een initiatief van met name de pastorale beroepskrachten van Bergen op Zoom en omgeving. Daaraan gekoppeld is een crisisopvang, waar mensen samen met de hulpverlening trachten een nieuwe toekomst op te bouwen. Prachtig en intensief.

Enige tijd later zijn we met een twintigtal vrijwilligers van start gegaan met een maaltijdvoorziening overdag voor daklozen. Ondanks heftige bezwaren vanuit de buurt, konden we na veel overleg met de omwonenden in een goede sfeer beginnen. Dat is ook tot aan de beëindiging van het project vier jaar later zo gebleven.

Wie ben je voor God?

Ik denk dat ik zijn gereedschap ben: ik mag doen wat ik doe. Het is me gegeven. Als er iets op mijn weg komt, waarmee ik mij dienstbaar kan maken, zie ik kansen en zeg ik nooit 'ja, maar'. Vluchtelingen, daklozen, mensen met een verstandelijke beperking, geïsoleerde vrouwen uit etnische groeperingen, ze boeien mij.

*Ik denk dat ik zijn gereedschap ben:
ik mag doen wat ik doe.
Het is me gegeven.*

*Bij een parochiegemeenschap
hoort een diaconale groep.*

*Je verdiepen in de ander
en er actie in ondernemen,
bewogen en betrokken zijn:
velen hebben dat in zich.
Mensen zijn te bewegen.*

'Op een radicale manier Jezus Christus volgen'

Wat heeft God in uw hart gelegd?

Ik kom uit een boerengezin uit Princenhage en ben opgegroeid in een milieu waarin het geloof altijd aanwezig was. Er waren veel voorbeelden in de familie: een pastoor en er waren er die in het klooster gegaan waren. En er was een boekje dat ik las toen ik een jaar of tien was: 'De held van Molokai'. Het ging over pater Damiaan die onlangs heilig is verklaard. Blijkbaar heeft het indruk op me gemaakt want ik schreef achterin met grote letters: "UIT, dit mooie boek". De pastoor zei vaak tegen mij: "Je gaat toch wel naar het seminarie, zoals veel anderen in de parochie?" In het kort: je had een gevoel voor geloof en voor inzet in de Kerk.

In 1936 ging mijn vader op de fiets naar Huijbergen om te informeren welke klas het beste voor me was. Het werd de klas die voorbereide op het klein-seminarie. Op het klein-seminarie ben je als een vis die een fuik in zwemt en daar zo maar niet meer uitkomt. Maar dat wilde ik ook niet. Twaalf jaar was ik en daar begon mijn roeping te groeien. Ik was bibliothecaris en aan het begin van het schooljaar moest ik boeken verzamelen voor de retraite. Ik vond toen een verhaal over Geertruid van Helfta (1256-1301). Het was de derde zondag van de Advent, maar ze kon de mis niet bijwonen, want ze was ziek. Jezus kwam toen zelf bij haar en zong de introïtus Gaudete. Daar werd zichtbaar dat Jezus in een concrete mens geïnteresseerd is.

Een jaar later kreeg ik een boek van St. Bernardus in handen, de 'Verhandeling over de liefde tot God'. Daarin zegt hij: "De reden om God te beminnen, is God; de maat: Hem te beminnen zonder mate". Daarna begint hij dit uit te werken, maar ik geloof dat ik dat niet eens meer gelezen heb. Het schot was meteen al raak. Dat vertaalde ik als een oproep tot radicalisme. Priester worden was geen uitverkiezing, maar op een radicale manier Jezus volgen. De dag van je wijding was een definitief medewerker worden, reisgenoot ten dienste van Christus.

Nico Nooren, pr.

Ik ben Nico Nooren, geboren in 1924 in Princenhage. In 1949 werd ik tot priester gewijd. Daarna was ik twee jaar kapelaan in Sluis en vervolgens twee jaar werkzaam op het klein-seminarie Ypelaar. Vanaf 1954 heb ik verschillende functies voor het bisdom vervuld: secretaris van het bisdom, rector van het Diocesaan Pastoraal Centrum, adviseur benoemingenbeleid en in 1988 werd ik deken van het dekenaat Noordrand en rector van de stichting Gasthuis St. Joseph in Zevenbergen. Die functie vervulde ik tot 1997 en in 1994 had ik afscheid genomen als deken. Tegenwoordig werk ik nog als vrijwilliger mee in het pastoraat van dat verpleeg- en verzorgingshuis in Zevenbergen.

Als je mijn functies ziet die ik heb vervuld, dan is er al gauw verandering gekomen. In het kapelaanschap paste het beeld van de Goede Herder. Al vrij snel kreeg ik een functie aan het seminarie en daarna werd ik een soort diocesane kapelaan in de parochie van de bisschop, als secretaris, rector van het Diocesaan Pastoraal Centrum, kanunnik, personeelsfunctionaris en later deken. Ik zat in het centrum van het reilen en zeilen van ons bisdom, beschikbaar voor alles wat te doen stond ten dienste van het volk van God.

Emeritus-priester suggereert dat het priester zijn er niet meer is, maar spiritueel ben je priester in eeuwigheid. Ik wil de zending van Jezus serieus nemen. Je blijft ermee bezig en dat hoort bij je spiritualiteit.

Ik ben ook blij dat de bisschop laat zien wat er de komende tijd gebeurt. Het wordt helder waar de accenten gaan liggen in de komende jaren. Het is ons toevertrouwd om mee te spelen in dat proces. Bij de diocesane spiritualiteit hoort dat je dat doet onder leiding van de bisschop. Als er een breed gedragen visie ontstaat, gaat het de goede richting uit, waardoor je iemand van hoop kunt blijven.

Zoals Julian van Norwich die ik pas zeer recent heb ontdekt. Ze was een kluisnares uit de veertiende eeuw. Ik heb haar gedachten en reflecties proberen te verwoorden in mijn kerstwens van 2008. "Gods liefde voor ons wordt niet aangetast door ons falen (...)
Het komt allemaal goed, wat er ook gebeuren mag."

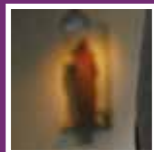
Wie bent u voor God?

In de lijn met de ontmoetingen die ik gehad heb in mijn leven, ben ik voor God iemand die reisgenoot wil zijn van Jezus Christus en die weet dat God reisgenoot is van mij.

*Priester worden was geen uitverkiezing,
maar op een radicale manier Jezus volgen.*

*Ik wil de zending van Jezus serieus nemen.
Je blijft ermee bezig
en dat hoort bij je spiritualiteit.*

*Gods liefde voor ons wordt niet aangetast
door ons falen (...)
Het komt allemaal goed,
wat er ook gebeuren mag.*

*Petrus zei: 'Bekeert u en ieder van u late zich dopen
in de naam van Jezus Christus
tot vergeving van uw zonden.'*

*Dan zult gij als gave
de heilige Geest ontvangen.*

*Want die belofte geldt u, uw kinderen,
en allen die verre zijn,
zovelen de Heer onze God roepen zal.'*

(Handelingen 2, 38-39)

'Ik kan nu voor mijn geloof uitkomen'

Wat heeft God in je hart gelegd?

Onderwijskunde was mijn eerste studiekeuze: onderwijs is immers onmisbaar voor de ontwikkeling van mensen. Mijn deelname aan de Wereldjongerendagen in 2005 in Keulen verdiepte mijn belangstelling voor godsdienst en daarom ging ik naast mijn studie Onderwijskunde ook Religiestudies volgen.

Ik was al min of meer betrokken bij de Kerk in Roosendaal. Mijn zusje vroeg me om mee te gaan naar de Wereldjongerendagen in Keulen, maar ik twijfelde. Hoe moest ik uitleggen wat ik in de vakantie ging doen? Op de middelbare school ben je niet zo met dit soort dingen bezig. Je wordt beïnvloed door je klasgenoten. Je moet daar je eigen weg in zien te vinden. Keulen is daarin voor mij heel belangrijk geweest. Ik kan nu openlijk voor mijn geloof uitkomen en ik heb het gevoel dat ik er op mijn manier mee bezig mag zijn.

Mijn zus durfde er meer voor uit te komen dat ze gelovig was, ik dacht meer: wat zullen anderen daarvan denken. Je voelt het niet zo, maar ik denk dat je altijd beïnvloed wordt door je omgeving. Keulen was het begin van een omslag. Je gaat niet zomaar bij iemand op de koffie om te vragen hoe die over God denkt. Maar je bespreekt wel met je vriendinnen wat je gedaan hebt in de zomervakantie. Zo kon ik erover praten, ook met mensen die niet of minder met het geloof bezig zijn. Dat was het mooie. Alleen al door het feit dat ik naar Keulen was geweest kon ik dat ter sprake brengen. Je maakt daar zo veel mee dat een ander daar ook in meegaat. Ik laat me nu ook minder leiden door wat mijn omgeving ervan denkt.

Na mijn studie Onderwijskunde heb ik nog twee jaar Religiestudies gedaan. Die studie heeft me laten zien dat er meer religies zijn met eigen opvattingen. Ik had ook theologie kunnen gaan doen, maar ik heb altijd opengestaan voor andere religies, zolang ik mijn eigen religie maar kan blijven aanhangen. Ik ben er wel meer door gaan relativiseren: je hoort dat mensen godsdienst naar hun hand kunnen zetten.

Femke Timmermans

Ik ben Femke Timmermans. Ik studeerde Onderwijskunde en Religiestudies aan de Radboud Universiteit in Nijmegen en volgde een stage van drie maanden in Malawi. Ik werkte enkele maanden voor Jong Katholiek, de 'jongerenafdeling' van de Katholieke Kerk in Nederland, en organiseerde daar de leiderschapstraining. Nu ben ik op zoek naar een vaste baan, het liefst in het onderwijs in Afrika. Ik ben betrokken bij de organisatie van de deelname van het bisdom van Breda aan de Wereldjongerendagen die in 2011 in Madrid worden gehouden.

Dat betekent dat je kritisch moet blijven denken, ook ten aanzien van je eigen Katholieke Kerk en de Bijbel. Het is een keuze geweest van mensen om boeken er al dan niet in op te nemen, ook al worden die mensen 'gestuurd' door God. En ik blijf katholiek. Daar voel ik me het beste bij thuis. Ik heb respect voor andere geloven, maar ik denk er niet aan om over te stappen.

De betekenis van het geloof en de Kerk in mijn leven nu? Dat is vertrouwen, bijvoorbeeld dat er een baan komt die bij mij past. Dat vertrouwen heb ik nu. Als ik afgewezen word bij een sollicitatie weet ik: er komt wel iets. Je moet er natuurlijk zelf wel iets voor doen. God bedoelt niet dat je op je kamer moet gaan zitten wachten tot er vanzelf iets komt aanwaaien. Je hebt natuurlijk ook wel je momenten van twijfel. Dan heb je steun bij jongeren die ook worstelen met vragen over het geloof. Als ik naar de kerk ga, haal ik daar steun uit, hoewel de dingen die je hoort wel eens vragen oproepen. Mijn geloof in God wordt er niet minder door. Ik voel dat Hij er voor mij is.

De Wereldjongerendagen hebben mij veel gebracht en dat wil ik met anderen kunnen delen en ook anderen laten ervaren. Als je met katholieke jongeren bijeen bent, heeft dat meer diepgang: het idee dat je daar voor God bij elkaar bent, dat er altijd Iemand is, dat je mag zijn wie je bent.

Wie ben je voor God?

Dat is een heel moeilijke vraag. Je kunt je aan alle regels houden en elke zondag naar de kerk gaan, dat is een manier. Iedereen moet zijn eigen daarin weg vinden, door uit te komen voor je geloof en anderen te inspireren, door in gesprek te gaan ook met anderen die niet bij de Kerk betrokken zijn. Ik wil hun laten zien dat ik kritisch ben, maar ook God trouw kan blijven. Ik ervaar dat als mijn manier.

*Je gaat niet zomaar bij iemand op de koffie
om te vragen hoe die over God denkt.*

Keulen was het begin van een omslag.

*Dat was het mooie.
Alleen al door het feit
dat ik naar Keulen was geweest
kon ik dat ter sprake brengen.*

'Als het erop aankwam wist ik: dit is mijn weg'

Wat heeft God in uw hart gelegd?

Om die vraag te beantwoorden, moet ik heel ver terug. Ik wilde graag onderwijzeres worden, maar ik was de oudste van een gezin met tien kinderen. Het was niet vanzelfsprekend dat ik kon gaan studeren, maar toch vond mijn moeder het goed dat ik naar de Mulo ging. Daarna werkte ik in een kantoor. Toevallig kreeg ik een folder in handen over een schriftelijke cursus voor onderwijzers van de augustijnen in Culemborg. Ik ben daar toen aan begonnen naast mijn baan, die zoals destijds gebruikelijk 48 uur per week was. Binnen twee jaar ben ik geslaagd. Dat was een geweldige ervaring; ik was er erg dankbaar voor. Natuurlijk had ik daar hard voor gewerkt, maar ik was me er diep van bewust, dat het me ook 'ge Gund' was, dat ik met dezelfde aanleg en toeleg ook niet had kunnen slagen. Ik ervoer daarin, dat ik kennelijk daartoe geroepen was.

In de zesde klas had ik les van zr. Michaël. Zij was een voorbeeld voor mij; iemand die in het onderwijs probeerde om uit elk kind te halen wat erin zat. Toen ik eenmaal onderwijzeres was, kwam dat beeld terug. Begin 1958 ben ik zr. Michaël gaan opzoeken, omdat ik me sterk afvroeg of het religieuze leven mijn weg was. In dat gesprek zei ze: "Ik weet niet wat je zoekt in het klooster, maar als je daarnaar op zoek bent om Christus beter te leren kennen, dan ben je op de goede plaats." Op dat moment pakte me dat ontzettend. Dat was wat ik zocht, dat was wat ik wilde.

In onze omgeving waren er mensen die het afkeurden dat ik als oudste dochter, die een baan had en dus geld inbracht in het gezin, in het klooster zou treden. Mijn vader vond het verschrikkelijk dat ik wilde intreden, maar tegenover deze mensen nam hij het altijd voor mij op.

Als je professe doet, word je heel concreet geroepen. Je overste zend je voor een bepaalde taak. Ik werd weer onderwijzeres en daarnaast moest ik mijn hoofdactestudie verder afmaken. Daarna werd ik tot hoofd van een school gebombardeerd. Ook naast dit werk moest ik een studie gaan doen, maar ik mocht zelf kiezen welke.

Zuster Rafaël Kops

Sinds 1959 heet ik, als franciscanes van Dongen, zuster Rafaël Kops. Ik koos voor de naam Rafaël, omdat die aartsengel voor mij een symbool is van Gods optrekken met mensen, hen nabij zijn.

De rector van ons noviciaatshuis, Pater Ad de Groot SVD, had eens tegen mij gezegd: "Jullie vrouwen moeten mee gaan praten in de Kerk, jullie moeten ook theologie gaan studeren." Juist voor mijn overste mij aansprak over het beginnen van een nieuwe studie had ik een folder in handen gekregen van een nieuwe deeltijdopleiding theologie, die ook voor leken toegankelijk was, bij de augustijnen in Nijmegen.

Vier jaar lang was ik hoofd van de school en studeerde ik daarnaast theologie. Toen ik MO A-theologie had behaald, wilde mijn overste dat ik verder ging, maar ik gaf te kennen dat nog weer eens een aantal jaren zo'n zware belasting mij te veel leek. Zij zei daarop, dat ik me dan op de theologiestudie moest gaan concentreren en wel op universitair niveau.

Juist op dat moment kwam een pastor, die net benoemd was voor de te ontwikkelen nieuwbouwwijk in Nijmegen, Dukenburg, bij zijn tante op bezoek. Hij zocht zusters die daar een gemeenschap wilden vormen en nauw betrokken wilden zijn bij het pastoraat. Toen die vraag bij onze overste kwam, bedacht die dat ik in Nijmegen zou gaan studeren en dat een andere medezuster net een baan had aangenomen in het blindenonderwijs in Grave, en zij beloofde haar best te doen die gemeenschap te vormen.

Met drie medezusters ben ik daar in 1968 in een oude boerderij gaan wonen. De ene na de andere katholieke school werd geopend in die nieuwe wijk en mij werd gevraagd de catechese op deze scholen te gaan begeleiden.

Na een aantal jaren begon het individueel pastoraat mij erg te trekken en kreeg ik die functie binnen het pastoraal team. Ik heb daar het lief en leed van heel veel mensen gedeeld, totdat ik in 1985 gevraagd werd om leiding te gaan geven aan de congregatie.

Ik studeerde in Nijmegen in de jaren 1964-1973. Dat waren heftige jaren, zeker aan de universiteit in Nijmegen. Daar werd je vroomheid niet gestimuleerd, om het voorzichtig uit te drukken. Toen ik daarna een kadercursus franciscaanse spiritualiteit ging volgen, ben ik Franciscus beter op het spoor gekomen. Hij gaat niet wetenschappelijk om met de Bijbel. Pastoraat en het werk in de congregatie verplichten je ertoe werk te maken van je geestelijk leven en je te bezinnen op het wezen van het religieuze leven. Franciscus zag ook dat wat er in de Kerk gebeurt niet altijd met het evangelie in overeenstemming was, maar toch ziet hij dat deze krakkemikkige Kerk het Woord verkondigt en ons de gaven van de sacramenten aanreikt, die leven geven. Als het erop aankwam wist ik: dit is mijn weg.

Wie bent u voor God?

Dat moet je aan God overlaten. Ik kan zeggen wie ik probeer te zijn. Ik koos voor de naam Rafaël, omdat die aartsengel voor mij een symbool is van Gods optrekken met mensen, hen nabij zijn. Dat zag ik als mijn roeping: nabij zijn op een heilzame manier. Ik hoop dat God dit in me herkent. Dat verlangen rijmt op Christus leren kennen, die er is voor anderen.

*Dat was wat ik zocht,
dat was wat ik wilde.*

'Die liefde bewaar je niet voor jezelf'

Wat heeft God in je hart gelegd?

Dat is een lastige vraag. Ik denk in mijn geval liefde en daarnaast vooral de mogelijkheid om te luisteren naar en in alle vrijheid te antwoorden op zijn roepstem. Ook het besef dat Hij ons liefheeft, ons draagt en ons bijstaat en ons in Jezus Christus richting wijst in ons leven: solidariteit, gerechtigheid, barmhartigheid, rentmeesterschap. God en de naaste 'liefhebben gelijk uzelf', dat is cruciaal in wat ik ervaar. Die liefde bewaar je niet voor jezelf, maar die is altijd gericht op mensen om je heen.

Ik ben katholiek opgevoed en was natuurlijk actief als misdienaar, zoals mijn zoons dat nu ook zijn, actief in de werkgroep liturgie en in het jongerenkoor. Eigenlijk een vanzelfsprekendheid waar ik heel veel plezier in beleefde. Toen ik een jaar of zestien, zeventien was, ben ik actief geworden in het CDJA en kort daarna in het CDA. De Bijbel als inspiratiebron voor het politiek en bestuurlijk handelen stond dicht bij mij en kon ik ook onderschrijven. De afgelopen dertig jaar ben ik ononderbroken politiek actief geweest, waarvan dertien jaar als lid en fractievoorzitter van de gemeenteraadsfractie van het CDA in Zutphen. Ik heb steeds geprobeerd dienstbaar te zijn en mijn geloof zo uit te dragen.

Het was een vanzelfsprekende keuze. De ontkerkelijking, ik heb ook de kerken zien leeglopen, heeft op mij alleen maar een versterkende invloed gehad in die keuze. In de gemeenteraad van Zutphen heb ik geleerd om op het scherpst van de snede te debatteren, maar dat ging altijd op een integere manier. Dat is belangrijk: hoe ga ik met mijn naaste om?

Mijn overtuiging dat geloof niet alleen thuis hoort in het privé-domein, maar juist ook in het publieke domein is alleen maar gegroeid. Geloof wordt doelbewust gemarginaliseerd en als een belemmering voor individuele ontplooiing en maatschappelijke ontwikkeling geduid. Maar het getuigen van Jezus Christus, van zijn boodschap, van het werk van de Kerk heeft juist een positieve invloed op de samenleving.

Titus Frankemölle

Ik ben Titus Frankemölle, rector van het Zeldenrust-Steelantcollege, een samenwerkingschool van rooms-katholieken en protestanten in Terneuzen. Ook ben ik diakenstudent aan de priester- en diakenopleiding Bovendonk in Hoeven.

Mijn vrouw en ik geven dat onze kinderen ook mee. We voeden onze kinderen rooms-katholiek op, zijn actief kerkbetrokken, hebben werk gemaakt van onze belofte bij de doop om onze kinderen christelijk op te voeden. Maatschappelijk en dus ook binnen mijn werkveld, het onderwijs, heb ik de desastreuze gevolgen van doorgeschoten individualisering kunnen signaleren. 'I want it all and I want it now.' Katholiek en christelijk onderwijs kunnen een zeer waardevolle bijdrage leveren aan bewustwording. Ik vind het heel erg dat geloof wordt voorgesteld als iets dat je ontwikkeling belemmert. Daar wil ik me tegen verzetten. Dit getuigenis moet gehoord worden: de Kerk moet present zijn in de maatschappij.

Ik beleef die betekenis door mijn studie sinds 2007 nog intensiever. Het is een voorrecht om op Bovendonk te studeren, om met een groep mannen met een verschillende achtergrond iedere veertien dagen een weekend samen te komen om samen te studeren en te bidden, twintig weekeinden, zes jaar lang. Ik merk een verdere groei en bewustwording in mijn geloofsontwikkeling. En ik word daarbij geholpen door de fantastische docenten en dito staf en natuurlijk door God die in ons werkt. Na mijn wijding als diaken zal ik niet in het pastoraat gaan werken. Ik heb de bisschop gevraagd of ik de diakenopleiding mocht gaan volgen, maar ook daarna in het onderwijs werkzaam te mogen blijven. Hij vond dat een begaanbare weg, al is het geen gebruikelijke. Ik blijf dus rector en daarmee is de Kerk vertegenwoordigd in het onderwijs.

Zoals identiteit geen separaat hoofdstuk of separate paragraaf in schooldocumenten is of zou moeten zijn, zo is geloof ook geen separate categorie naast de andere dingen die ik doe. Nu lijken Kerk en onderwijs gescheiden identiteiten. Ik vind dat het twee elementen zijn die verschillende taken hebben, maar die tot één entiteit behoren. Als diaken en rector zie ik mij als trait d'union tussen Kerk en onderwijs - al klinkt dat misschien wat pretentius.

Wie ben je voor God?

Ik zie mij als zijn werktuig, als zijn instrument. En tegelijkertijd als een mens die voortdurend gevoed moet worden, geleid moet worden door God. Dat handelen gebeurt met vallen en opstaan. Maar Hij is ook degene die steeds weer steunt, bijstaat en die helpt een volgende stap te zetten.

*Ik vind het heel erg dat geloof wordt voorgesteld
als iets dat je ontwikkeling belemmert.
Daar wil ik me tegen verzetten.*

*Dit getuigenis moet gehoord worden:
de Kerk moet present zijn in de maatschappij.*

*Geloof is geen separate categorie
naast de andere dingen die ik doe.*

Roeping

God,
Schepper en Vader,

U maakte de mens
naar uw beeld en gelijkenis.

(Gen. 1, 27)

U spreekt ons aan
en legt ons in het hart waartoe wij geroepen zijn.

U gaf ons een hart om te denken
om uw roepstem te verstaan.

(Sir. 17, 6)

Geef dat ik U liefheb
met heel mijn hart en verstand,

(Mt. 22, 37)

dat ik mijn naaste als uw beeld eerbiedig
en de gezindheid van uw Zoon Jezus mag leven in mijn hart.

(Mt. 22, 39)

(Fil. 2, 5)

Help mij trouw te blijven aan de roeping die ik van U ontvangen heb
tot ik bij U mijn voltooiing bereiken mag.

Amen.

Vraag en antwoord

De mensen in deze brochure kregen allemaal dezelfde vragen voorgelegd. De verhalen die dat opleverde zijn echter niet hetzelfde, omdat de levens van mensen verschillend zijn. Mensen geven in geloof een *persoonlijk* antwoord op wat God van hen vraagt.

De vragen die de basis vormden voor de interviews kun je ook jezelf stellen. Of stel ze aan een ander, maak er een interview van zoals de interviews in deze brochure, en ga er met elkaar over in gesprek.

- *Wat heeft God in je hart gelegd?*
- *Hoe heb je dat ontdekt en wat heb je daarmee gedaan?*
- *Wat is de betekenis van geloof en Kerk in je leven?*
- *Moe(s)t je weerstanden overwinnen, bij jezelf of bij je omgeving?*
- *Wie ben je voor God?*

Geloof

Geloof is geen kwestie van blind vertrouwen, maar met gevoel en verstand je toevertrouwen aan God. Beide, gevoel én verstand, moet je ontwikkelen.

Het getuigenis van mensen, zoals de mensen in deze brochure, kan je daarbij helpen. Kijk ook op www.roeping.nu voor video's met interviews met twee priesters, twee diakens en de bisschop van Breda, mgr. Van den Hende.

En zoek mensen op met wie je over je leven, jouw bestemming en inzet kunt praten, in het licht van het geloof. Die mensen vind je in je eigen parochie (parochieadressen vind je op www.bisdombreda.nl). Die mensen kun je ook vinden via het fakkelproject.

Wil je echt eens doorpraten met iemand over je geloofsvragen, dan kun je via het fakkelproject in contact komen met een geestelijk begeleider. Hij of zij helpt je in drie tot vijf gesprekken om meer zicht te krijgen op de vraag die je hebt en het antwoord dat je daarop kunt geven. Aan het eind van de serie gesprekken krijg je tips voor vervolgstappen die je kunt zetten. Denk aan een cursus, activiteiten, een mooie plek voor een retraite.

Voor meer informatie:

E fakkel@bisdombreda.nl

T 076 5223444 (bisdom van Breda)

Op weg gaan met God zal nooit een kwestie zijn van achterover leunen en denken: ik weet het allemaal wel, en wat heeft God het goed met mij getroffen!

Fondsen van het bisdom van Breda

Opleidingsfonds priesters en diakens

De studie en vorming tot priester of permanent diaken duurt zes jaar. Het stevige studieprogramma volgt uit de eisen die de Katholieke Kerk stelt aan de opleiding van priesters en diakens. Het opleiden van mensen is een belangrijke investering in de toekomst van de Kerk!

Uw gift voor de opleiding van priesters en diakens ontvangen wij graag op banknummer 101051778 of giro 1066050 t.n.v. bisdom van Breda o.v.v. opleidingsfonds priesters en diakens.

Fonds kadervorming

Het beleid van het bisdom van Breda is gericht op de vitalisering van parochies. Het is van belang dat zowel het professioneel kader als het vrijwilligerskader voldoende toerusting kan krijgen om hier mede vorm aan te geven. Het fonds kadervorming heeft als doel het mogelijk maken en houden van opleidingen en vorming in de ruime zin van het woord voor beroepskrachten en vrijwilligers in het kerkelijk kader.

Uw gift ontvangen wij graag op banknummer 101051778 of giro 1066050 t.n.v. bisdom van Breda o.v.v. fonds kadervorming.

Neem voor meer informatie over de fondsen van het bisdom van Breda contact op met de econoom van het bisdom, de heer G. de Rooij

T 076 5223444

E gdrooij@bisdombreda.nl

‘Ik antwoord op
wat U in mijn hart
hebt gelegd’

www.roeping.nu